

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese Duminec'a si Joi'n, la fie-care d'oue septemai cu adansulu Foisiórei. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditor'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori fruncate, adresate cátra expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. n. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 52.

ANULU XXIV.

Sabiiu 1/13 Iuliu 1876.

(trecelealte párti ale Transilvaniei st pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. óra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intái'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.)

Invitarea de prenumeratiune la „Telegrafulu Romanu“ cu „Foisió'a“

pre o jumetate de anu (Iuliu-Decembre) alu anului 1876. — Pretiulu abonamentului pre 1/2 de anu e:

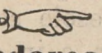
Pentru Sabiiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchi'a austro-ungurésca 4 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strai-natate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardiá cu tramiterea prenumeratiuni-loru.

Adresele ne rugámu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu câte d'oue poste ultime, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandámu on. publ. avisurile postali, (**Posta-Utalvány.** — **Post-Anweisung.**) cá impreunate cu spese mai putiene si cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune.

 De adi incolo incéta expedarea foiei dloru, cároru li s'au sferistu abonamentulu.

Editor'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

Intalnirea dela Reichstadt si resbelulu in orientu.

Doue lucruri atragu atentiunea lumei politice in momentele de fatia: intalnirea dela Reichstadt si resbelulu de pre peninsul'a balcanica.

Imperatulul rusescu in intórcerea sea dela baile dela Ingenheim, unde, dupa cur'a dela Ems, a petrecutu in urma, a atinsu si o parte a monarchiei nóstre. Cea mai bine venita ocaziune de o intrevedere cu imperatulul si regele nostru, mai alesu acum cându decurge resbelulu intre slavii de sudu si turcii pe peninsul'a balcanica, unu resbelu, care atinge interesele acestoru doue imperatii mai deaprópe. Loculu intalnirii fu alesu la Reichstadt in nordulu Boemiei. Aci se si intalnira sambata intre 9—10 óre diminétia, unde petrecura pâna pe la 3 óre dupa média-di.

Intre impregiurările de fatia nu intereséza pe cetitori detaiurile si ceremoniele intalnirii. Amintimunumai, si cu ocaziunea acést'a, ca la intalnirea acést'a au participatu si cancelarii ambelor imperii. Mai multu va interesá cele ce s'au satoritu cu ocaziunea acestei intalniri: rezultatulu politicu alu acestei intalniri.

Inca inainte de evenimentulu acést'a s'a acrisu multu despre densulu. Din parerile cele multe câte s'au publicatu prin pressa atingemu, ca dela intalnirea dela Reichstadt se asteptá din partea unoru caderea cancelariului actualu si cu densulu si a sistemului dualisticu in Austro-Ungari'a; mai departe inlocuirea sistemului prin altulu federalisticu séu chiaru centralisticu absolutisticu. Schimbarea sistemului privesce internulu monarchiei nóstre, insa ea avea sa fia mijloculu prin care sa se póta gasi unu modu procedendi fatia cu incurcaturile din orientu. Altii asteptau ca intalnirea acést'a va fi identica cu sferistulu aliantiei celoru trei imperatii si ca monarchi'a nóstra va intrá

intr'o constelatiune nóua européna, carea sa-i deschida drumulu la o intrevinare armata in orientu spre a-si aperá interesele sele contr'a unoru formatiuni nóue de staturi, formatiuni cari s'aru puté nasce din evenimentele ce se petrecu astadi pre peninsul'a balcanica. Si de eventualitatea acést'a legau respectivii politici o schimbare a sistemului politicu in laintru. In fine vine a trei'a grupa, carea crede si acum ca se póte sustiené in tóte casurile statulu quo si in imperiulu otomanu si in monarchi'a nóstra si ca pentru modalitatea acésta din urma are sa se intrepuna comitele Andrassy in convorbirea dela Reichstadt.

Din ceea ce ne ofera diurnalele pâna acum nu putemu sci ce s'a desbatutu si pertratatu cu ocaziunea intalnirii si ce resultatu a avutu intalnirea dela Reichstadt. O telegrama privata la o foia din Vien'a de datulu intalnirii vorbesce numai despre resultatu si dice ca rezultatulu inca nu e definitiv. Goriacof staruiesce pre lângá conclusele dela Berlinu si tiarulu aproba principiulu de neintrevinare, precatu tempu resbelulu nu va luá dimensiuni mai mari.

Nici oracululu dela Delfi nu a sciutu dá respunsuri mai diplomatice decum este telegram'a acést'a si cu tóte aceste mirósa tare ca ea este resultatulu-simbure alu intalnirii dela Reichstadt. Nechiara a fostu situatiunea inainte de conferinti'a din Berlinu si mai incurcata a remasu dupa aceea; incurcata inainte de intalnirea dela Reichstadt si totu asiá va remané si acum; cáci formalitățile de bun'a cuviintia intre persóne, precumsarutári, imbratisiári si alte de feliulu acést'a suntú fórte frumóse, dara au putiena influintia asup'r'a cursului evenimentelor.

Diplomati'a aliantiei celoru trei imperatii, se vede ca este dispusa a urmá evenimentelor, séu, dupa cum dice cancelariulu austro-ungurescu, a le tratá din casu in casu. In sine procederea acést'a nu aru fi rea, pen-truca aru ingrigi cá evenimentele in desvoltarea lor sa nu degenereze in anarhie si in alte perversități, cari sa amenintie societatea in temeliele ei. Dara ofere intalnirea dela Reichstadt garantii pentru o procedere armonica? este aliantia intre cele trei puteri imperiali asiá de tare, încátu se remana un'a si nedespartita? — suntú intrebări cari acum mai multu decâtú ori cându trebuiescu puse.

De aliantia acést'a se vorbesce si scrie, de multu. Prob'a tariei ei inca nu a facut'o, pen-truca nu a avutu ocaziune sa o faca. Cea dintáu si mai apriata proba avea aliantia sa o faca inainte de erumperea resbelului.

Este adeveratu ca note s'au scrisu, conferintie s'au tienutu, dara numai note. Si in lume vedemu adese-ori, ca déca vrei sa dai vointiei pondú, pre lângá note si vorbe trebuie mai adausu si ultima ratio regum, tunurile. Déca aliantiei i-a fostu seriosu cu sustienerea pácei in Europ'a si resbelulu totu a eruptu in sudostulu Europei, aliantia se vede necapabila de a corespunde problemei ce si-a luatú asuprasi, séu ca póte nu are destula in-credere in „ultim'a ratiune a regiloru.“

Noi nu amu jurá pre nici un'a din cele trei tese de mai susu. Déca voiau cele trei puteri sa sustiena pacea cu totu pretiulu gasiau si afara de ele aliati spre a o sustiené, cându li

s'aru fi parutu ca ele singure nu voru fi in stare. Amu dori din tóta inim'a sa ne insielámu, dara ni se pare ca interesele in afacerile pácei si a resbelului, privitóre la orientu, suntú pentru fia-care imperiu de alta natura si asiá armoni'a in procedere inca este cam nearmónica, de unde ni se pare in fine ca a a urmatu mergerea diplomatiei dupa evenimentu séu traterea evenimentelor „din casu in casu.“

Fiinduca resbelulu este inceputu astadi despre neadmiterea lui nu mai póte fi vorba, ci numai despre consequintiele lui.

Diplomati'a nóstra nu voiesce sa se formeze staturi mari in vecinatatea nóstra. Póte ca acést'a a fostu obiectulu principalu alu intalnirii dela Reichstadt.

Noi inca nu petrundemu in spiritulu acestei pretensiuni, si motivele cari se aducu din mai multe párti, ca nóuele formatiuni nu aru fi in stare sa se administreze, ni se paru nesuficiente. Turci'a e o formatiune mai mare decâtú staturile eventuale, ea inse, ne arata esperinti'a, ofera mai putiene garantii de o buna administratiune si asiá pusi in alternativ'a intre slavi si turci nu scimu de ce sa ne tememu mai multu de unii decâtú de altii ca voru administrá reu. De alta parte argumentulu ca staturile sudu-slavice voru fi aternatóre de Russi'a lu admitemu numai pâna cându staturile sudu-slavice voru fi mici si fára putere. Itali'a de cându a devenitu tare si mare nu mai stá sub influintia temuta a Franciei; din contra ea astadi este unu elementu cu care diplomati'a européna calculeza fára de a fi genata cátu de putieniu de Franci'a.

Dara déca este vointia nóstra sa nu se creeze staturi mari slavice pre peninsul'a balcanica, voiesce acést'a si Russi'a aliat'a nóstra? voiesce si Germani'a a trei'a putere din aliantia?

De cumva telegram'a amintita contine adeverulu, apoi celu putieniu atátu putemu cunósce, ca Russi'a nu vrea sa se pronuncie, ci astépta rezultatele resbelului ce decurge. Germani'a? Ea tace. Voi'a ei, dupa câte s'a scrisu pâna acum si dupa pasii facuti din partea ei privitoriu la lucrurile orientali, inca nu o scie nimenea.

Este fórte posibilu dara cá si acum in cestiunea celoru ce au sa urmeze pe peninsul'a balcanica dupa resbelu nu s'a decisu inainte ruptu si alesu nimic'a, ci evenimentele voru avé sa decida mai in urma. Totu ce se póte prevedé este, ca Serbi'a si Muntenegru la casu ca voru remané invinse, voru remané politicescu in statulu quo, avendu sa-si póte fia care greutátile cauzate de resbelu.

Remanendu cá evenimentele resbelului sa decida asup'r'a procederei diplomatice in privintia orientului, putemu sa dicemu ca stámu inaintea unei cârti sigilate, care ne ascunde viitoriulu. Dicemu acést'a, pen-truca resbelulu abiá s'a inceputu si din inceputurile aceste inca nu se póte judecá, care va fi sferistulu lui. Lovirile despre cari avemu cunoscentia, ori cátu s'aru potenciá din un'a si din alta parte spre a se face din ele victorii, suntú mai multu o pipaire, o punere pre proba a puteriloru reciproce, cu unu cuventu, pregatiri pen-tru lovirile decisive.

Conditunatu inse putemu dice si in privintia acést'a, ca déca insurec-

tiunea din provinciile slavice-turcesci este seriósá, in sensulu strinsu alu cuventului, probabilitatea de victoria este fórte mare in partea slaviloru de sudu.

Resbelulu.

29 Iuniu v.

Telegramele de trei dile incóce cari ni aducu sciri de pre câmpulu resbelului suntú de o parte mai rari, de alta parte de unu cuprinsu putieniu si nechiaru. Generalulu Zach a trecutú in adeveru fruntariile serbesci de cátra média-di spre Novibazar asiá dupa cum raportasemu in nrulu precedente. Despre rezultate inse nu scimu mai multu decâtú ca perderile serbiloru inca au fostu considerabile. Din partea serbésca se vulnera trei oficiieri din statulu majoru: Ducapesic'a, Calinici si Catanici; generalului Zach i se puscá calulu de sub densulu. Mai norocosu se vede a fi fostu colonelulu Ciolacantici. Acést'a se vede, dupa telegrame din 9 Iuliu, ca si-a pastratu positiunile ocupate si ca in aceea di a atacatu cetatea Novibazarului. Se mai adauge apoi ca capitanulu Ilici a trecutú riulu Ibar (curge spre resaritu dela Novibazaru in directiune nordica si se varsa la Crastanatiu, in Serbi'a, in Morav'a) la Iarnie a luatú cu asaltu siantiurile turcesci unde a gasitu proviantu si vite. Acést'a, se dice mai departa, amenintia statiunea drumului de feru dela Mitroviti'a (cea din urma statiune a liniei Salonicului). Si re apusu dela Iavoru a trecutú Archimandritulu Ducici fruntariile si a sositu Vineri sér'a inaintea cetátiei Novovarosiu. Sambata diminétia a atacatu pusetiunile fortificate turcesci a luatú doue siantiuri, dara venindu mai târdiu nóue sucursuri turciloru au respinsu pe serbi dintr'unu siantiu. Serbii campéza dinaintea Novovarosiului.

Telegramele turcesci vorbindu despre luptele aceste spunu ca au invinsu pre generalulu Zach. Ce e mai multu, unele mergu asiá departe încátu spunu ca serbii au perdutu 1500 morti, totu atáti vulnerati, pre cându din turci n'a cadiutu nici unulu. Se constatéza ca generalulu Zach a operatu fára succesu inse nu se póte dice ca aru fi fostu batutu.

Despre Cernaieff se vorbesce in telegramele cele din urma de totu putieniu. Deductiunile din tacerea acést'a nu suntú nici decum in favórea serbiloru.

Atát'a dela sudulu Serbiei. Dela resaritul Serbiei ne dá deslusiri credibile despre situatiunea din pártile Zaiciarului o telegrama dela Vidin, espedata din Calafatula 9 Iuliu la „P. Ll.“. Eata ce dice telegram'a: Cuartirulu generalu si grosulu armatei lui Osman pasi'a se afla si astadi la Isvoru (spre resaritu dela riulu Timocu in fati'a Zaiciarului). Trecerea preste Timocu inca nn s'a pututu face. Anteposturile (vedefele) stau inca pre rip'a drépta a riului. In Adlie, asiá dara pre pamentu bulgarescu, este spitálulu de câmpu si trenulu; in celu dintáu zacu 60 de turci vulnerati si doi copii de serbu. Trup'a de aici constá din 11 bataliuni nizami, 13 batal. redifi si 48 tunuri. Lupte ne-inseminate suntú in tóte dilele.

Grosulu armatei serbesci de sub Lesianin se afla in giurulu Zaiciarului. Colóne singulare de volun-

tari au trecut preste partea dinjosu a Timocului. Turcii din Viddin sunt foarte agitati, creștinii au mare frică. Drumulu care se trage dealungulu fruntariei serbesce și lega Viddinulu de Niss'a este în mâinile serbiloru.

Alte telegrame spunu ca în 8 Iuliu s'a încercatu Osman pasi'a de nou a atacă pre serbii din giurulu Zaiciarului, dara au fostu respinsu pre lănga perderi considerabile. Se mai spune ca comandantulu serbescu Ostoici'a trecut cu arip'a stănga a armatei lui Lesianin (pre la Bregov'a dinjosu de Negotin'u) pre pamentu turcescu, a ocupatu trei sate circasiane și le-au arsu și au luat 100 vite cōrnute și multi cai.

Armat'a apusēna inca are în tōte dilele lupte neînsemnate. Turcii înregistrēza și de aici în tōte dilele victoria, dara sporu cu tōte aceste nu se vede nici pre o parte, nici pre alt'a.

Armat'a montenegrina n'au datu în dilele aceste nici unu semnu de viață.

30 Iuniu v.

Luptele cele ce nile vestescu telegramele dela 11 Iuliu inca nu au nimic'a însemnatu și decisivu. Armat'a serbesca orientale sub Lesianin, se dice, ca recunoșcēza până în apropiarea Viddinulu. Pre frontari'a din apropiarea Crusievatului a fostu în 6 Iuliu o lupta crancena carea a duratu sēpte ore.

Telegram'a dice ca serbii au castigatu stēguri, arme și sate. Armat'a apusana a operatu în dilele din urma la Svorniculu micu, o enclava turcesca în Serbi'a, vis-a-vis de Svorniculu mare. Despre Belin'a nu se mai vorbesce nimic'a. O telegrama dela 10 Iuliu spune ca în luptele ce avura locu la Belin'a au luptatu și 700 magiari imbracati cā nizami; se dice ca s'a auditu comanda „vorwärts (elōre)” nemtiesce și unguresce.

Din Zar'a s'a telegrafatu lui „P. Ll.” la 10 Iuliu: Montenegrii dupa asaltu de trei dile au luat Gaczko și mergu mai departe.

Greutătile situațiunei*).

(?) Nu știu, dēca e de cuviinția sa numim resbelu încaderile la care s'a încinsu Turci'a cu supusii sei directi și indirecti. Lupt'a nu e între țeri, ci între popōre. Desfacandu-ne de ori-ce reserve, trebesc sa recunoșcem, ca în ultim'a analisa nu Serbi'a a declarat resbelu imperiului otomanu, ci serbii în numele slavilor. Sunt lucruri, pe care nimeni nu le spune, dar' fiescē-care omu dēsteptu le șcie. Unulu dintre aceste e acēl'a ca turcii celu putienu indirectu, s'au angagiatu în greulu și pōte ingratulu rol — de a fi aparatori ai antislavismulu. Lupt'a, care se petrece pre peninsul'a balcanica, ne privescē și pre noi, ceilalti care mai suntemu în orientulu Europei, fără a fi slavi, afara de turci, pre greci, magiari și pre romani. — Voru învinge turcii: tōte re-manu precum au fostu, avendu numai a se îndreptă sōrt'a slaviloru din imperi'a otomana, intru cātu va fi de trebuinția pentru pacinic'a loru desvoltare. Noi inse nu vomu pōte fi multiamiti cu atāt'a: va trebui sa ceremu garantii positive, ca în viitoru nu vomu fi ierasi turburati în munc'a nōstra pacinica. Acēst'a e o greutate în pozițiunea, pre care aru trebui sa ni-o creeze eventual'a isbanda a turcilor. Ori-cātu de multu amu iubi libertatea popōreloru, amu fi siliti a

*) Articululu de mai susu ne vine dela unu barbatu demnu și stimabilu pre care pentru sinceritatea și inteliginția cu care tratēza obiectele nu avem dreptu alu respinge. De-si cele scrise sunt în direcțiunea urmata de noi, nu suntemu intru tōte de acordu cu cele cuprinse în articulu; lu publicăm inse pentru că publiculu nostru cetitoru sa aiba cu o ocaziune mai multu a medita asupr'a cestiunei ce o desfasuira articulu. Caus'a? Cestiunea ne atinge fōrte de aprōpe. Red.

pretinde cā acelu poporu, care 'si folosesce libertatea intru a turburā pacea, sa fia lipsitu de ea până încātu sa nu mai pōta urmā cā si asta-data. Si greu e — a fi siliti sa pretindemu acēst'a. N'amu fostu si nici nu avēmu pentru ce sa fimu vrajmasi ai fracțiuniloru slave din orientulu balcanicu și asta-data nu ne-arū remanē decātu sa ne facemu celu putienu binevoitorii loru adversari.

Cu tōte aceste, sa ni-o marturisim sinceru, — libertate incōci, — libertate incolo, — dar' noi mai ca nu ne-amu superā, dēca ei, sa nu dicem — aru fi batuti, — sa dicem — aru fi siliti sa intre între marginile bunei cuviinție politice. Pentruca negresitu situațiunea, care aru trebui sa ni se creeze prin isbānd'a loru, aru fi cu deseversire grea.

Numai decātu, dupa ce voru fi esindu invingatori, slavii s'aru îndreptă contr'a nōstra, directu contr'a Ungariei și indirectu contr'a poporulu român. Acēsta îndreptare a loru, — contr'a nōstra nu aru fi nici decum o primejdia seriōsa, precum pōte insisi aru fi dispusi a crede. Ori-cātu de mari „viteji” aru fi slavii de sudu, ei impreuna, croati, slavoni, dalmatini, serbi, bulgari, tiernogoreni, bosneci, erzegovineni și bulgari suntu vr'o siapte miliōne, cāta vreme singuri românii suntu unu poporu de 10 miliōne. Si apoi — bogati suntemu noi în tōte privințiile intocmai cā si ei seraci. De frica dar' nici vorba nu pōte fi.

Aru fi inse isbānd'a slaviloru începutulu unui siru de calamități, care aru jigni desvoltarea nōstra firēscă.

Ce voru acēsti omeni? Sa fermeze unu statū? — Dar' nu-si dau sēm'a, ca la urm'a urmeloru le lipsesc cele mai esențiale condițiuni pentru a formā unu statū asediatu pre temelii moderne? Înainte de tōte în Bosni'a, Erzegovin'a și Bulgari'a lipsesc omenii formati pentru a purtā cām'a unui statū. Se voru luā acēsti omeni din Serbi'a ori Tiernagor'a? Inse-le aceste staturile nu au nici omenii, ce le trebuiesc loru. Se voru procurā omenii din Austri'a ori Rusi'a? Aru fi unu lucru, care din punctu de vedere administrativu e preste putinția. Astfelu aru trebui sa stāmu în fatia cu unu statū, în care va trebui sa lipsescă administratiunea normala. Dēca Romani'a cu nēmurile ei boeresce, Romani'a care în tōte vremile a avutu autonomi'a administratiunei interne, dēca acēsta Romanie în restempu de dōue-dieci de ani nu a pututu ajunge la o administratiune sanātōsa, întrebū, cādu va putē ajunge statulu, pre care slavii aru vōi sa-lu întemeze, unu statū — de proletari? — Intre cele mai favorabile impregiurări voru trebui sa trēca decenii până ce vomu putē intrā cu încredere în acēstu statū. Si negresitu nici bine, nici priinciosu nu este a avē unu vecinu, la care lipsescē renduial'a casei.

Apoi sa ne infatisiemu raportulu întinderei teritoriale cātra populațiunea, pe care o pōrtă si sa ne infatisiamu bogati'a noului statū. Romani'a, acēsta țiera imbelsiugata asta-di se svirgolesce intr'o miserie financiara, care aru aru trebui sa le fie inveti acelor'a, care voru a urdi state. Si acēsta miserie urmēza înainte de tōte din raportulu între pamentu și omeni. Pamentulu e multu și omeni suntu putieni. Acolo, unde aru trebui sa stea 15 miliōne de suflete, stau numai 5: astfelu aceste cinci au sa pōrte sarcin'a unei administratiuni mesurate pe cinci spre diece, si statulu abia e în stare a purtā cheltuielile unei administratiuni moderne. — Ce are atunci sa ajunga unu statū slavu, de o întindere mai mare, cu o populațiune mai rara și cu deseversire lipsitu de bogatii? — Elu aru trebui sa fia, dēca aru putea fi, unu isvoru de turburări de totu felulu.

Acēstu statū nu e cu putinția, deci acēstu statū nu se va urdi ori dēca se va urdi, va fi o nenorocire pentru toti, care se voru atinge cu elu, si cea mai mare nenorocire pentru acēi'a, care 'lu voru fi alcatuindu. — De acēstu statū apoi, cā de putere, nu ne vine cātu si de putienu a ne teme.

E inse o putere, care nu s'aru superā cātu-si de putienu, dēca aru vedē incuibādu-se o asemenea calamitate aici, în midiloculu nostru. — Rusi'a șcie ce face: prea bine dice „Neue Freue Presse”: „Serbien und Montenegro, die zwei russischsen Hetzhunde.” — Acestea suntu slavii de sudu în ochii colosulu de nordu.

Ei bine! Grea e pozițiunea nōstra! Ori cātu de straini aru parea a pune pe turci, greci, magiari și romani alaturē, e unu momentu mare, în care ei se intalnescu, nu de fric'a slaviloru de sudu, nu de fric'a slaviloru de nordu, ci în vederea unui siru de calamități, ce ni se arata în viitoru. — Patru popōre, care numai prietene nu au fostu si numai aliati nu suntu, asta-di 'si stau ganditōre în fatia si dintre aceste patru singuru noi suntemu acēl'a, care stāmu cu fruntea deschisa, care intru nimicu nu suntemu vinovati de cei-lalti. — Turcii ne-au asupritu, grecii ne-au otravitu viēti'a, magiarii ne jignesc desvoltare, — si cu tōte aceste stāmu în lume cu fati'a tenera și sufletulu însetatu de rodire, unu poporu singuru cātu ei impreuna, si mandri le putem dice: „Rusine sa ve fie de cele ce a-ti pecatuitu de noi!”

Stearulu se redica, cāci are radecini adencu în lume, voi faceti ce ve place; — noi mergem înainte!

Reproducem dupa „P. Ll.” cele de mai la vale pentru orientarea lectoriloru, vedindu cum se judeca în unele cercuri situațiunea:

Situațiunea și șansele rescōlei serbesce.

Sub titlulu acēst'a cunoscutulu publicistu magiaru I. Asboth tramine din Belgradu unu tractatu asupr'a situațiunei politice actuali. Autorulu introduce acēstu tractatu politicu cu observarea, ca densulu avendu mai multa ocaziune decātu altii a se orientā despre Ungari'a de sudu si despre Serbi'a e în stare sa comunice unele observatiuni nepreocupate si demne de încredere culese din esperinți'a sea propriă, si se vede silitu a face acēst'a cu atātu mai vertosu cu cātu rapōrtele unilaterali si nemotivate cutriera lumea.

Situațiunea politica.

Situațiunea lui Milanu considerata din punctulu de vedere serbescu apare cā o situațiune sfortiata care nu a permisu nici o alternativa. Prin o tradițiune de mii de ani, prin lupte continue serbulu suge cā sa dicem asiā cu laptele dela mam'a sea consciința datorinției si a santienei lupteloru contr'a Turciei Impregiurările potu sa adormiteze acēstu semti cu anii, dara potu sa-lu si inflacare, în butulu ori-cārei precalculatiuni sobrie. Nu potu sa existe relatiuni mai cu efectu în direcțiunea acēst'a decum suntu impregiurările actuali. Acēst'a e uniculu calibru idealu în intrēga viēti'a politica a serbiloru, acēst'a e doin'a de lānga lēganu; poesi'a, literatur'a, pasiunile nobile si rele se dēstēpta prin acēst'a; acēst'a e obiectulu principalu alu simțiemintelorū nationali si de înrudire, dara si totalitatea intereselorū. Indata ce impregiurările devinu favorabile, indata ce-lu chiatempurile, nici unu principe serbescu nu pōte sa resiste pe tempu îndelungatu la acēsta strigare si se pōte dice cu ore-care îndreptatire, ca nu numai fric'a de perderea vietiei si a tronulu, ci — din punctu de vedere nationalu serbescu — si motivele morali cari apasa greu în cumpen'a unui

barbatu desēmna în modu imperativu calea pe care a ales'o Milanu si pe care — cum credu eu — nu o putea evitā nimenia aflandu-se în pozițiunea lui. E fapta, ca punctulu de vedere alu lui Milanu a fostu mai sublimu decātu inertia de caracteru, inteliginția sobria si pasiuna nationala, adeca: sentiulu de datorinția si loialitate, ca densulu combatu seriosu, cu greutāti, cu periculi personali nu neînsemnati, si — dicendu asiā — până la estreme revolt'a contr'a suveranulu. Dara rezultatulu resistinției sale dovedescē ireresistibil'a fortia a momentulu relevatu. De si acēst'a a fostu motivulu principalu, totusi nu a lipsitu unu siru de motive secundare, inse de însemnatate superiōra. Intre aceste sta — cā sa remanem la persōn'a principelui — în primul rang

Nesiguritatea tronulu principalu serbescu.

care, indata ce principele se afla în contrastu cu opiniunea țierei sēu si numai cu o partida energica si cutesatōre, 'lu trantesce inesorabilu de pe tron. De resistā Milanu mai multu, rescularea prorupea dupa delaturare a lui. În Serbi'a va esiste totu-dēun'a partid'a cutediatiōre si gat'a la fapta a Obrenoviciloru si partid'a Carageovicu si până va trāi unu membru barbarescu din aceste vitie nu se voru curmā pretendinții la tron si acēst'a voru avē totu-dēun'a partisan. Dara prelānga acēst'a mai sunt si alti aspiranti la tron mai multu sēu mai putienu energici si plausibili, dara de o potriua lacom. Sentiementulu dinasticu nu a pututu prinde radecini în poporu pentru deseale schimbări si intru atātu Serbi'a e în esenția o republica si adeca o republica necondițiunatu democrateca. O aristocratia nu esista de locu. Cine 'si acura avere mare, unu renume prin resbele sēu o partida personale, acēl'a pōte fi aspirantu la tron. Asiā se șcie în tōta Serbi'a, — pentru a aminti numai unu esemplu — ca Nisa Anastasievici, socrulu fostulu regentu Marinovicu si — dēca nu me incelu — alu nobilulu ungurescu Cernovici, unu „self-made man” de origine obscura, care si-a acquiratu o avere colosale, a aspiratu diecenie întregi la tronulu principalu, conspirandu necurmatu cu prospecte mai multe sēu mai putiene, si aducendu sacrificie de bani, în proporțiune cu averea sea de totu monstruōse; asiā a daruitu densulu între altele celu mai stralucitu palatu din Belgradu spre scopuri nationali si în trelsulu se afla acum academi'a serbesca ce consiste din o facultate juridica tehnica si filosofica. Ba se pōte dice, ca fia-care elevu de pantofariu cādu se lēganu în fantasii visēza de resbele cu turcii si de tronulu principelui. Dēca Milanu nu se pune în fruntea miscărei — prin ce 'si castigā în acēstu momentu popularitate la toti si facu sa amutiēsca tōte nesuntiele contrarie — lu va ajunge sōrtēa principelui Michailu; dēca caus'a serbesca se va întorcel spre reu, densulu va fi prim'a viciu si va veni sub pamentulu serbescu nesuccedandui se scape mai de tempuriu de acēstu pamentu serbescu, la ce în casulu acēst'a nu ne putem bine cugetā.

Insurecțiunea îndelungata a semintelorū inrudite de pre teritoriulu turcescu e o cauza mai departe, care trebui sa rapēscă cu tempulu inevitabilu si pre Serbi'a în vertegiuulu seu. Trebiā sa se prevēda ca nesuccedandu pacificatiunea în restempu de luni sēu de unu anu — care în fapta n'a succésu nici Turciei, cu atātu mai putienu diplomatiei — Serbi'a nu va remanē pe pace. Intaritare, ocaziunea suntu fōrte incelatōre, agentii si refugiatii insurgentiloru descriindu în modu esageratu suferințele ce în-

dura semintiele inrudite au produsu unu efectu fôrte intaritoriu asiâ câtu Serbi'a nu putu remanê indiferenta. Considerandu singuratecele sementii, nu se pôte afirmâ ca între

Bosni'a, Erzegovin'a si Serbi'a

a existatu o simpathia reciproca. Adeveratu e, ca aspiratiunile cele mari serbesci au avutu totu-déun'a in vedere impreunarea Serbiei cu Bosni'a, Erzegovin'a si Muntenegru si multe altele — sub unu principe serbescu séu muntenegrénu? acést'a e de totu irrelevantu si rationalmintu o întrebare a eventualitatiloru si a persónelor. Dara Bosni'a si Erzegovin'a n'au voitu sa scie nici cându ceva de Serbi'a. Begii, nobili vechi unguresci de limba serbésca, cari si-au conservatu cu credintia pâna astadi datinele vechi slave, d'plomele lor de nobilitate unguresca si insemnele lor unguresci, suntu mahomedani si de-si nu se afla in posesiunea domniei — pentruca posturile decisive suntu exclusivu in mân'a osmaniloru — ei totusi fatia cu raialele suntu domnii recunoscuti si privilegiati de putere, suntu suditi credintiosi si multiamiti ai padisiachului. Considerabil'a populatiune catolica a uritu si despretiuitu pre serbii ortodocsi si calugarii franciscani cari se bucura de o positiune dominantă si de o autoritate neconditiunata la credinciosii lor, si-au manifestatu simpathiele mai multu turciloru decâtu serbiloru. Togm'a pentruca turcii lasa tôte afacerile catoliciloru la calugari si pentruca calugarii esercióza unu felu de dominatiune autonoma sub suveranitatea turcésca, acesti'a nu simpatiseza cu nici o schimbare politica, care e îndreptata spre o sgduire a suveranitatii turcesci, de ôre-ce densii, respectivu bisericii, la nici o întemplantare nu se va bucura de puterea de care se bucura acum. De aci provine siuvaria in diurnalele cari representa in prim'a linia punctulu de vedere confesionalu catolicu, si chiaru si la santulu scaunu, între punctulu de vedere comunu crestinescu si ide'a antipathica a insurectiunei că o miscare anticatolica. Incátu pentru raialele ortodocse precumpanitóre, e o aparentia pentru celu neinitiatu in relatiiu abiâ esplicabile, dara in continuu observata de cunoscatoriulu impregiurârilor, ca densele, adeca raialele, nici ca au voitu sa auda vre-odata de dorintia serbiloru.

Ba se pôte dice cu consciintia buna, ca la raiale nu erâ o deviza ipocrita, ci unu sentiementu intimu, celu putienu in primele stadie ale insurectiunei, ca ele au prinsu armele nu contr'a padisiachului, ci contr'a servitoriloru celor rei si contr'a stârilor nesuferibile. Sentiulu de autoritate, vedit'a tiarului — si tiarulu lor e sultanulu — au unu farmecu nemarginitu asupr'a lor. Si de aci se pôte esplica, ca cei ce voru sa scape de domni'a sultanului — si in decursulu insurectiunei, acést'a aplecare firesce s'a estinsu totu mai tare — nu-si îndrepta privirile loru nici asupr'a principelui serbescu, nici asupr'a principelui din Muntenegru, nici asupr'a independentiei, ci numai si numai asupr'a „tiarului din Vien'a.“ Ômenii acesti'a cunosc trei tiari: pe celu din Stambul, din Petersburg si pe celu din Vien'a. Autoritatea acést'a e la densii colosala si mai pretiosu de câtu independintia li se pare lor a fi suditi unui tiaru séu imperiu decâtu ai unui vladica séu hospodaru putienu respectatu. Ne mai putendu suferi domni'a tiarului din Stambul simpathi'a loru ii mâna la tiarulu din Vien'a. O traditiune si o inclinare vechia câtra domni'a binefacatóre de odinôra a tiarului din Vien'a, respective a regelui ungurescu, vieza între densii si glori'a stralucirei seculare si a faptelor lui esercióza o atractiune puternica asupr'a

loru si unu despartimentu din armat'a Majestătiei Sale aru fi potutu ocupâ aceste provincie in marsiu de parada, ceea ce in fapta a fostu si speranti'a si dorintia insurgentiloru.

De curendu inse situatiunea s'a schimbatu esentialmintu. Sperantele ce le nutreau s'au aretatu desiarte. Agentii serbesci lucra intensivu între densii, Serbi'a le da ajutoriu, Serbi'a porni cu resbelu asupr'a Turciei; fâra de acést'a oficialii osmani au gatat'o de multu cu despoierea reialeloru si fiindu ca a nu despoia pe cinev'a, aru fi unu contrastu cu traditiunea oficialiloru turcesci, domnii incepu acum sa continue manipuliatiunea lor probata din vechime si cu begii. Si de aceea simpathiele serbesci castiga din di in di totu mai multu terenu nu numai între raiale ci si între begi.

Muntenegru

e in provincie unu rivalu alu Serbiei, la care, celu putienu Serbi'a oficiale, cu tóta prietenia si aliantia, privesce de o parte cu gelosia, de alta parte cu o profunda neincredere. Si acést'a impinge pe Milanu pe câmpulu de resbelu.

Bulgari'a

Poporulu impreuna cu clerulu, care se bucura de o autonomia bunișoara si de mâna libera, tiene cu turcii si putemu dice, ca aici nu aspiratiunile natiunali si revolutiunari ci mai multu pôte exclusivu numai administratiunea turcésca au provocatu insurectiunea, care dealtmintea si acum e neconsiderabila, cu atâtu mai neînsemnata, cu câtu togm'a aici e cea mai tare positiune a turciloru, cum vomu vedé in raportulu militariu.

Arendatorii de contributiune turcesci au economisatu aici intr'unu modu strigatoriu la ceriu. O recolta de 10 mâji trebuia se cumpanésca bine séu reu 60 si sa dea siése câ diecime. Poporulu dela tiara care nu-si pôte sustiené acasa vieti'a trece in fia-care anu primaver'a cu miele preste Dunare si lucra la noi pamentulu din gradinele luate in arenda. Ômenii intorcendu-se tómn'a cu fructele serguintei si desteritatiei loru acasa se opreau septamâni întregi la Lom-Palank'a sub pretestu ca trebuie preintemplantata importarea colelei dela noi in Turcia si li se luâ sub titulu de competintie si alimentatiuni cea mai mare parte din castigulu lor. Lui Midhat pasi'a i servește spre onóre si e o dovêda de buna vointia din partea guvernului turcescu si a organelor mai inalte de administratiune, ca densulu pre tempulu cându erâ Vali in Bulgari'a a pasitu cu energia contra acestoru abuzuri; elu luâ diecimele in regia propria si incheiâ pentru evaluarea lor unu tractatu cu banc'a de creditu din Pest'a. Aceste firesce ca nu au pututu preveni tôte abuzurile organelor administrative subordonate, dara consecuentia lor fu, ca intrigele individiloru fâra numeru ce se vediu vatemati in interesele lor, medilocira stramutarea lui Midhat la Trapezuntu. Acést'a e destulu de semnificativu. Acum cându pasi'a are o positiune decisiva in Stambul putemu contâ dupa esperientia sea si sentiementele sele umane ca activitatea sea va fi binecuvantata.

Insurectiunea ce exista in tiara câ fructu alu administratiunei turcesci de mai înainte, aspira, intru câtu ea umaresce in genere scopuri politice, la independintia Bulgariiei; nesuintiele serbesci nu afla aici nici unu terenu.

Atitudinea Romaniei

devedesce ca Romania privesce cu gelosia si nu togm'a cu bunavointia deosebita spre Serbi'a. Aici e in jocu ura pronunziata de rasa, dara si unu antagonismu politicu si se scie in Romaniai fôrte bine ca românii nicariri nu au atâtu temeiu de a se plânge câ in Serbi'a. Poporatiunea din partea orientala a Serbiei e in cea mai mare parte româna. Si pre

cându Serbi'a a facutu in anii din urma atâtu de multu pentru latirea de cunoscintie si civilisatiune, in deosebi pentru cultura poporului din partea sea câtu merita in acést'a privintia respectu si stima, între comunele ei românesci nu e nici macaru un'a, care se aiba scôla. Acést'a e sistematecu. Serbii nu lasa pe românii se prospereze, ba ce e mai multu si ne mai pomenitu in biserica orientale, româniloru nu li este permis a întretiese unu evenimentu românescu in servitiulu divin care se celebréza numai in limb'a serbésca. De aci provine atitudinea Romaniei sub divulgatulu guvernului rosiiu alu lui Brateanu. Eu de altmintea nu aflu neprobabilu lucru, ca Romania calculéza ca deca Serbi'a va fi batuta, pentru acést'a atitudine ea va fi recompensata celu putienu cu partea româna a Serbiei. Pôrtei nu-i pôte fi inconvenibilu acést'a si s'aru si puté motivâ destulu de bine.

(Va urmă.)

Generalulu serbescu Cernaieff a emis câtra slavii turcesci urmatóre proclamatiune:

„Fratiloru, cu ochii îndreptati spre ceriu trecu in tiara vóstra pentru că sa ve scapu de jugulu barbariloru.

Junimea vóstra se grupéza sub drapelele nóstre cá roiurile de albine; ea privesce in noi pe mântuitorii patriei sele. Noi vomu sfarema mân'a ucigasia a inamicului care tinde a ve rapî drepturile omului, limb'a si religiunea vóstra. Vocea patriei nóstre sugrumata si libertatea ei ve chiama pe toti fâra deosebire de vârste sub drapele. Nu ve remane dara de câtu séu sa ascultati de sfaturile nóstre séu sa ve supuneti de buna-voia la despotismulu inamicului vostru. Alegeti-ve dara între marirea gloriei, a libertatii séu civilisatiunii si între lasitate si rusine.

„La arme dara, fii ai Balcanului, setosi de libertate.

„Noi nu luptâmu pentru scopuri neonesti, ci pentru sânt'a idea a slavismului, care nu se baséza pe poște de cuceriri si suprematii, ci pe egalitatea genului omenescu. Noi luptâmu pentru libertate si pentru crucea ortodociei, pe care mântuitorulu lumii a muritu triumfatoriu; luptâmu, dicu pentru casa nóstra, pentru mosia nóstra si pentru mamele, ficele si sociele nóstre; luptâmu pentru civilisatiune, care e amenintata de Semi-luna.

„La arme dara ori-cine se simte barbatu, ori-cine ne e femeia. La arme....! Radicati-ve! Ori-ce minutu perdutu este unu deceniu.

„Déca nu ve veti castigâ acum libertatea, veti remanê pre vecia supusii turciloru. In locu de a fi unu poporu liberu, veti fi slugile strainiloru si Europ'a civilisata se va uitâ la voi mai multu cu dispretiu decâtu cu mila.

„Fratiloru! aretati-ve inaintea lumii cá demni urmasi ai gloriosiloru vostrii parinti. Triumfulu nostru va fi salutat de întregu crestinismulu, pôrele europene se véda in voi pre spartanii tempururilor actuale. Mahometaniloru cari aru luâ cu noi parte la lupta nu le atacâmu nici onórea, nici avere, nici mosia, ci din contra i luâmu sub scutulu nostru; armele nóstre se radica numai asupr'a acelor'a cari voru sa inlocuiesca libertatea cu robia. Crestinii inse căror'a noi le-amu datu arme, munitiuni si provisiuni trebuie sa se apere insisi, si celu care nu va face acést'a, e inamiculu nostru si nu va puté asteptâ decâtu o mórte miserabila séu o viétia si mai rusinosă.

„Curagiu dar, poporu insultatu, desonoratu si calumniatu. Mân'a lui Ddieu 'ti aréta calea marirei. Lupt'a nóstra nu va cadé chiaru deca noroculu n'aru favorâ armele nóstre, de

ôre-ce in acestu casu, pamentulu acést'a santu va fi udatu cu sangele celu scumpu alu fratiloru nostrii rusi. Aceste vâi si deluri veru resunâ apoi de sunetulu armelor. Déca tôte tierile sorori voru fi ingenunchiate prin armele dusmanului, atunci faca-se ori-ce cu cadavrele nóstre lipsite de viétia. Déca inse vomu învinge, vomu ocupâ neaparatu loculu ce ni se cuvine in concertulu popórelor europene.

Traiésca libertatea! Traiésca unirea si întelegerea popórelor din Balcani!

Cernaieff.

Adunarea generala a despartimentului I (Brasiovu si Treiscaune) alu Asociatiunei Transilvane pentru literatur'a si cultura poporului român

se va tiené Dumineca in 18/30 Iuliu a. c. in biserica cu hramulu Stului Nicolau din preurbulu Brasiovului indata dupa saversirea sântei liturgii.

P R O G R A M ' A :

1. Raportulu notariului despre activitatea subcomitetului.
2. Raportulu cassariului despre starea cassei.
3. Disertatiune istorica despre românii din preurbulu Brasiovului (Scheii).
4. Alegerea comisiunilor următoare:
 - a) pentru cercetarea raportului despre activitatea subcomitetului si a socotelelor;
 - b) pentru inscrierea membrilor noi;
 - c) pentru proiectarea unui bugetu alu despartimentului;
 - d) pentru primirea si sondarea propunerilor.
5. Rapórtele comisiunilor de sub 4.
6. Alegerea subcomitetului.

Din siedintia subcomitetului cercualu tienuta in 11 Iuniu 1876.

Ioanu Petricu,

directoru.

Dr. Nicolau Popu, actuariu.

Din comitatulu Clusului, 8 Iuliu st. n.

Venindu la pertractare in prosim'a congregatiune comitatensa a acestui comitatu obiecte de mare importantia, precum: arondarea comitatului, statutulu si bugetulu comunale, e de doritu cá onorarii membrii români ai comitetului comitatense sa participe câtu de multi la congregatiunea din cestiune, consultandu-se asupr'a obiectelor de mai susu într'o conferintia prealabila. O atare se va tiené in premergatórea di la 5 ôre dupa média-di in locuintia din Clusiu a subscrisului, la care cu tóta onórea invitu pre on. d. membrii apartienatori clubului membriloru români.

Presiedintele clubului:

A. Trombitasiu.

Bucuresci. Vineri, 18 Iuniu, M. S. Domnitoriulu a binevoitu a asistâ la esamenelu generale dela liceulu Sf. Sav'a, scôla normala a statului si scôla normala a societătiei pentru invetiatur'a poporului.

La 2 ôre post-meridiane, Mari'a Sea sosindu la liceulu St. Sav'a, a fostu primitu la scara de dlu ministru alu instructiunei publice, de dlu Gr. Stefanescu, membru consiliului permanentu de instructiune, de dlu directoru alu liceului cu întregulu corpu profesoralu.

Dupa aceea, Mari'a Sea insocitu de personalulu ce l'a întemplantu la primire, a descinsu in clas'a VII, unde se tiené esamenulu de cosmografia, apoi in clas'a IV la ssamenulu de fisica si in fine, in clas'a V la esamenulu de limb'a elena.

Dupa ce Mari'a Sea a pus diferite intrebări scolarilor si a constatat cu o deosebita placere progresul facutu de scolari, imbarbatandu-i la munc'a intelectuale si lasandu o viua impresiune de multiamire in corpulu profesorulu si in scolari, s'a retrasu la 3 1/2 ore, spre a merge la scól'a normala a statului.

La 3 1/4 ore sosindu la scól'a normala a statului impreuna cu dlu ministru instructiunei si dlu Gr. Stefanescu, membru consiliului, Mari'a Sea a fostu mai întâi primitu la intrare de către directorulu scôlei impreuna cu corpulu profesorulu, ier' la intrare in salonulu de receptiune a fostu intempinat printr'unu imnu cântatu de coru de elevii scôlei; dupa aceea directorulu scôlei raportandu pe scurtu Mariei Sele despre situatiunea generala a acelei institutiuni pedagogice, inca dela epoc'a infiintării ei in an. 1867. Mari'a Sea a binevoitu a visitá apoi espositiunea produsulu anulu scolaru de tóte lucrările scripturistice precum: deseme caligrafii, planuri geometrice, tabele de comptabilitate, etc., exprimandu deosebita placere, mai alesu pentru progresele gasite in desemn si cerendu dlui profesor Stanescu mai multe explicatiuni asupr'a metodei cu care lectiuni se se erau conduse. In salele de esamene, Mari'a Sea a binevoitu, cá si la liceulu sf. Sav'a a face mai multe intrebări elevilor din tóte clasele asupr'a diferiteloru studii din programulu scôlei exprimandu multiamiri dloru profesori pentru staruintele ce depunu.

Au inceputu apoi pre elevii sub arme precum si totu materialulu scôlei si aratandu in modu solemn inalt'a multiamire directorulu scôlei pentru bun'a ingrigire si disciplina in care au gasitu condusa scól'a. S'a retrasu la orele 5 trecendu la scól'a normala a societátiei pentru invetiatur'a poporului.

Sosindu aci, Mari'a Sea, insotitu totu de d. ministru alu instructiunei si alte persóne notabile, a fostu intempinat de d. C. Bozianu presedintele societátiei, de d. G. Cariagdi, vice-presedinte de mai multi alti membri din comitetu si de directorulu scôlei cu corpulu profesorulu.

In curtea scôlei, elevii fiindu sub arme au facutu Mariei Sele primirea militara, executandu diferite miscări.

La intrarea in salile scôlei, Mari'a Sea a fostu intempinat printr'unu imnu cantatu de elevi, dupa acea au trecut in sal'a de esamenu, unde directorulu scôlei a prezentatu Mariei Sele pre domnii profesori si program'a studiilor.

Profesorulu de limb'a romana si pedagogie cestionandu pre elevi asupr'a gramaticei romane, apoi cáti-va elevi, dupa dorinti'a exprimata de Mari'a Sea, au recitatu diferite poezii populare si eroice; de tóte cestionile puse, elevii s'au achitatu cu succesu. Trecendu apoi la esamenele de geografie, Mari'a Sea a invitat pre dlu profesorulu a esaminá pre elevi dupa nóuele metode asupr'a geografiei tierrei. Unu elevu a trasu pe tabla conturul tierrei si Mari'a Sea avendu unu mare interesu pentru acestu studiu, a binevoitu a pune insusi mai multe cestioni si in urm'a respunsurilor date, Mari'a Sea a incuragiatu pre elevu cu laude, manifestandu in acel'asi tempu dlui ministru alu instructiunei si dlui presedinte alu societátiei deplin'a sea satisfactiune pentru succesulu cu care constata ca se propunu studiele in acésta scóla. Mari'a Sea a esaminatu apoi o mica espositiune de produse manufacturale (palarii si alte articole de pasla) efectuate de elevii scôlei, in atelierulu fundatu de d. C. G. Porumbaru pre l'anga acea scóla, unde elevii fiindu pusi sa lucreze in presentia Mariei Sele, directorulu scôlei dete Mariei

Sele diferite explicatiuni asupr'a procedurilor prin care trecea materi'a prima pâna la confectionarea paslei.

La 6 1/2 ore Mari'a Sea retragendu-se, a esprimatu inaltele sele multiamiri dlui Bozianu, presedintele societátiei, pentru solitudinea ce póta acestei scóle si pentru bun'a ei conducere.

"Totu-déun'a amu purtatu, dise Mari'a Sea, unu viu interesu scóloru normale destinate a dá invetatori satesti. Aci e fundamentulu instructiunei poporului. Fiti siguru dle presedinte, de nestramutat'a mea protectiune.

Elevii prezentandu arm'a, Mari'a Sea s'a retrasu in strigatele unanime ale publicului asistentu de:

Traiesca Romania!

Traiesca Mari'a Sea Carol I!

Traiesca M. S. Domn'a!

Varietati.

* Indreptare.

In „convocarea” pentru adunarea generala a Asociatiunei transilvane din acestu anu, publicata in Nr. 51 alu acestui diurnalu, in locu de datulu de 16 Augustu sa se cetesca **10 Augustu** a. c. c. n. cá diu'a adunarei generale din Sabiu.

Sibiu in 11 Iuliu 1876.

Dela secret. asoc. trans.

* Adunare scaunala se tiene astadi. Intre obiectele de desbater e la loculu primu celu ce privesce regularea teritoriale.

* Petrecere in Gradina.

Duminea in 27 Iuliu avu locu petrecerea „Reuniunei sodaliloru romani” in gradin'a fosta a lui Gherliti, iera acum a archidiecesei gr. orient. romane din Transilvania. Nu numai membrii dara si multi óspeti de ambe securile si de tóte trei nationalitatile 'si patrecura fórté bine pâna la 1 óra dupa mediulu noptiei. Gradina a fostu decorata frumosu si sér'a iluminata.

(+) Apollonia Cost'a, veduv'a lui Iosifu Nistoru, in numele seu, si a filoru: Adrianu si Camilla, — precum si a fratiloru repausatulu: Vasiliu Nistoru, canonicu abate gr. cath. oradanu, — Ioanu Nistoru, compose-soru in Ér-Kávás cu fiulu si fiele sale, — Gregoriu Nistoru, parochu in Gyires si asessoru consistoriale cu soci'a fii si fiele sale, — afineloru: Veduv'a mediculu Sandru Nistoru, cu fiulu si fiele sale, — si Eleonor'a Cost'a, soci'a lui Antoniu Venteru, — afinului: Iosifu Nistoru, ablegatu dietalu alu cercului Világos cu soci'a sea, si a numerosiloru consangeni, cu adenadurere insciintiéza mortea preaiubitu-lu sotiu, parinte, frate, afinu si unchiu: **Iosifu Nistoru de Capolnocu**, Asesoru sedriei orfanale Oradane, in 8 l. e. la 1 óra d. média-di in etate de 49 ani a vietiei, si 13 alu casatoriei fericite.

Osamintele repausatulu in 10 Iulie la 5 ore a média-di din locuinti'a propria strad'a Köfaragó dupa tieremoniele indatinate a bisericei gr. cathol. se voru straportá si depune spre etern'a repausare in cimiterulu gr. cath. Oradanu (Uj-Város).

La care solenitate suntu poftiti toti consangeni, colegii, amicii, si cunoscutii in Domnulu adormitulu.

Oradea mare, 8 Iulie 1876.

Fia-i tierin'a usióra!

* Trenu de placere la Ocna. Duminea a fostu unu trenu de placere la báile din Ocna cu vre-o 400 óspeti. Ap'a a fostu fórté calda. Eri a fostu alu doilea trenu de placere. Trenurile aceste pléca in deobsce la 4 ore dupa média-di si vinu la 8 1/2 sér'a inapoi.

* Recunoscintia. Vien'a in 7 Iuliu 1876. Domnule Redactoru! Adresându-me in urm'a situatiunei mele critice către mai multi domni din Sibiu cu rogarea, cá sa me spri-

ginesca cu ceea ce voru puté, m'amu treditu in 1 Iuliu cu o cuverta, adresa de mâna necunoscuta, in carea se aflá o hartia alba si in ea doue bancnote a 5 fl. v. a.

Mi-a fostu de totu cu neputintia a gaci pre acelu marinimosu, care merge asiá departe cu nobletia, încátu nu se descopere nici acelu, cáru ei face bine.

N'aru fi fostu de lipsa, sa me scape de gen'a, de carea patimescu cei mai multi, cându li se face bine, cáci mie nu mi-a fostu nici odata rusine a multiamí cu deplina abnegatiune, de aru fi fostu ajutorulu cátu de micu séu cátu de mare, si de mi-aru fi fostu ajutorulu egal, inferioru séu superioru.

Pentru cá sa nu scape cu tóte acestea de recunoscintia mea si de multiamit'a, carea o merita chiaru si fara se voiesca, Ve rogu, domnule Redactoru, se binevoiti a publicá in pretiuitulu diurnu, ce redigeti urmátorele: „Multiamescu din anima acelu domnu din Sibiu, carele mi-a tramisu anonimu cele 2 bancnote a 5 fl. v. a. in 29 Iuliu a. c.”

Vien'a in 7 Iuliu 1876.

Basiliu Mihailu Lazaru.

* „Kelet” publica o dare de séma detaiata despre „strinsura” „revolutiunara” „tienuta” la Alb'a-Iuli'a sub presedinti'a lui Axente etc. etc. Nefindu membrii in numeru de ajunsu, dice citat'a fóia „strinsura” s'a amanatu pe alta data. Mai fabuleza apoi despre o colecta de bani prin membrii esteri si comitetulu din Brasiovu. In fine si despre o adresa principelui Milanu care se termina cu urmátorele cuvinte dupa traducere: „Barbatu! audace întórceti „nobil'a fatia către poporulu român” „care suferu in jugu si te astépta cu „bratiele deschise.” (Saracu poporu românescu! ce ai fi ajunsu cându s'aru aflá români cari sa te recomande astfelu lunei!? Red. T. R.)

Doi dintre pretinsii participanti la „strinsura” au respunsu ierasi in „Kelet.” Dupa parerea nóstra respunsurile nu suntu nici destulu de categorice nici destulu de energice. Pentruca a presupune pe români asiá de cadiuti in capu, încátu sa se indrepte cu suplici-adrese séu adrese-suplici către principele Milanu cá către unu mantuitoru aru fitosi pré mare cutezantia si batjocura. Raportulu Keletianu trebuia dara respunsu dupa cuviintia.

* Onoratorulu redactiuni ale urmátoreloru diurnale din Romani'a si adeca:

„Aperatoriulu legei”

„Salvarea”

„Auror'a Craiovei.”

„Curierulu de Iasi”

„Ghimpele.”

„Trompet'a Carpatiloru”

facemu cunoscuta ca onor. loru foi le capetámu fórté nereglatu, încátu de multe ori suntemu dispusi a crede ca respect. a intreruptu schimbulu cu noi séu au incetatu de a aparé.

Telegrame.

(dupa „S. d. Tgbllt.”)

Seraievo 12 Iuliu (Tel. bir. de cor.) [Din isvoru specialu]. La Visie grad u (langa Drin'a, aprópe de sudu-vestulu Serbiei) avu astadi locu o lupta mai mare intre serbi si turci. Resultatulu inea necunoscutu.

Scutari 12 Iuliu. (Tel. bir. de cor.) [Din isvoru specialu]. Astadi avura locu doue lupte mai insemnate intre muntenegreni si turci. Cea dintáu la Kerniti in Crain'a, cea de a dóua la Podgoriti'a. Scirile sosite suntu pentru turci mai putienu favorabile, turcii aru fi avutu perderi mai mari.

Burs'a de Vien'a.

Din 30 Iuniu (12 Iuliu) 1876.

Metalicele 5%	66 40
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	69 40
Imprumutulu de statu din 1860...	114 70
Actiuni de banca	874 —
Actiuni de creditu	149 40
London	127 75
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	74 50
„ „ „ Temisiorene	73 —
„ „ „ Ardelenesi	72 75
„ „ „ Croato-slavone	82 50
Argintu	100 90
Galbinu	5 96
Napoleonu d'auru (poli)	10 43
Valut'a nóua imperiale germána	62 35

Nr. 242 scol. — 1876.

Concursu.

Pentru conferirea stipendiului de 500 fl. v. a. din fundatiunea Balliana pre anulu scolastecu 1876/7 se escrie concursu.

Doritorii de a castigá acestu stipendiu au sa se pregatésca pentru profesur'a de pedagogia intr'unu institutu superioru (seminariu) de pedagogia, si a se deoblegá ca voru servi la institutulu pedagogicu din Caransebesiu celu putienu 6 ani; mai departe au sa dovedésca:

a) prin atestatu de botezu ca suntu români gr. resariteni;

b) ca au depusu cu succesu bunu esamenulu de maturitate;

c) prin atestatu medicalu au sa dovedésca ca suntu sanatosi si ca constitutiunea trupésca este corespundietore chiamári profesorale.

Recursele astfelu inzestrate, cu documentele susu aretate au a se tramine consistoriulu diecesanu celu multu pâna in 6/18 Augustu 1876.

Caransebesiu din siedinti'a consistoriala a senatulu scolaru tienuta in 14 Maiu 1876.

Episcopulu diecesanu
1—3 **Ioanu Popasu m. p.**

Nr. 175 scol.—1876.

Concursu.

La institutulu pedagogicu gr. or. alu diecesei Caransebesiului, care se va deschide la 1 Septembrie st. vechiu in Caransebesiu, se cere unu profesor.

Doritorii de a ocupá acestu postu au se documenteze prin carte de botezu: ca suntu romani de religiunea gr. res., mai departe se documenteze, ca au depusu esamenulu de maturitate si au absolvatu cursulu pedagogicu séu ca au absolvatu la vre-o universitate facultatea filosofica séu in fine, ca suntu profesori de gimnasiu.

Emolumentele impreunate cu acestu postu suntu: salariulu de 800 fl. si 120 fl. pentru cortelu.

Recursele indiestrate cu documentele mai susu aretate au a se tramine consistoriulu diecesanu celu multu pâna in 6/18 Augustu 1876.

Caransebesiu, din siedinti'a consistoriala a senatulu sol. tienuta in 14 Maiu 1876.

Ioanu Popasu m. p.
(1—4) episcopulu diecesanu.

ad Nr. 515/1876.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de medicu comunalu in comun'a Resinari devenitu vacantu se deschide in sensulu statutulu concursu cu terminu pâna la 15 Augustu nou a. c.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu per 900 fl. v. a. si de fia-care visita 10 cr. v. a.

Concurentii, cari voru avé gradulu de doctor universae medicinae si voru cunosce celu putienu limb'a româna si germana voru avé preferintia. —

Petitiunile suntu in terminulu susu aretatu a se adresá către primari'a comunei libera Resinari post'a ultima Sibiu in Transilvani'a.

Resinari 9 Iuliu 1876.

(1—3) Primari'a comunala